

14. 6. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Neoprávněná amortizace náhradních dílů opraveného vozidla po dopravní nehodě?

Evergreenem dopravních nehod a následné činnosti směřující k obnovení poškozeného vozidla do původního provozuschopného stavu je argumentace pojišťoven, že opravou došlo ke zhodnocení vozidla a vyplacením pojistného plnění ve výši odpovídající nákladům opravy (použitím nových náhradních dílů) k bezdůvodnému obohacení. Přestože již v minulosti byly publikovány různé odborné články na toto téma, je vhodné tento faktický i právní nešvar ze strany některých pojišťoven opětovně zmínit.

Mgr. Jaroslav ERHARD
advokátní kancelář

V souladu se zákonem č. [168/1999](#) Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů, je každý provozovatel vozidla povinen uzavřít smluvní pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla. Mezi laickou veřejností je tato povinnost známa pod pojmem „**povinné ručení**“. Pojmově se však nejedná o správné označení. Ručení v obecném právním smyslu znamená, že věřitel uspokojí pohledávku, pokud ji neuspokojil dlužník, jenž je k tomu primárně vyzván (výjimka např. § 306 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Z hlediska pojistného plnění se poškozený obrací rovnou na pojistitele (pojišťovnu). Není rozhodné, zda-li již vyzval škůdce o náhradu škody či nikoliv. Pojistné plnění nesmí být zaměňováno ani s náhradou škody, když tato skutečnost má významný dopad na některé právní skutečnosti s tím spojené (např. promlčení). V neposlední řadě je ručení akcesorickým zajišťovacím závazkem, kdy se ručitel následně domáhá na dlužníkovi toho, co plnil za dlužníka věřiteli. Pojistné plnění není až na výjimky postaveno na tomto principu. Na základě smluvního pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla je pojišťovna povinna poskytnout pojistné plnění poškozenému.[1] Podmínky uhrazení vzniklé škody jsou stanoveny v § 6 zákona č. [168/1999](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Meritem věci ve sporech mezi poškozeným a pojišťovnou škůdce je v naprosté většině sporná otázka, zda-li došlo opravou ke zhodnocení poškozeného vozidla. V této souvislosti nastává problém zejména u starších (ojetých) vozidel. Pojišťovny argumentují způsobem, že jejich zákonnou povinností je hradit jen skutečnou škodu s tím, že poškozené vozidlo svým používáním a najetými kilometry ztrácí na hodnotě a použitím nových dílů dochází fakticky ke zvýšení hodnoty vozidla oproti stavu před pojistnou událostí (dopravní nehodou). Nejvyšší soud se již mnohokrát vyslovil, co se rozumí skutečnou škodou, kterou je nezbytné rozumět „*takovou újmu, která znamená zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí, a která představuje majetkové hodnoty, jež je třeba vynaložit do předešlého stavu, a přičemž od částky vyjadřující náklady na opravu věci musí být*

odečtena částka odpovídající zhodnocení vozidla jeho opravou oproti původnímu stavu." [2] Musí se brát v úvahu hodnota věci jako celku, nikoliv jednotlivých součástí.

Pojišťovna zpravidla uzná nárok na pojistné plnění, avšak vyčíslená výše pojistného plnění je snížena o korekci nákladů na materiál s odkazem na metodiku výpočtu obsaženém ve Znaleckém standardu č. I/2005.[3] Technickou stránku výpočtu zmíněné korekce ponechávám stranou a zájemce odkazuji na příslušnou literaturu. [4] Výsledná částka pojistného plnění proto nedosáhne výše celkových nákladů vynaložených na opravu vozidla, protože pojišťovna uhradí např. jen 70 % nákladů opravy vozidla.

Ve výše zmíněném Znaleckém standardu se vychází z technické hodnoty vozidla, avšak při určení skutečné škody je rozhodná cena obvyklá neboli tržní. Pojišťovny zaměřují ekonomickou a technickou stránku věci, jelikož **tržní (obvyklá) cena je kategorií ekonomickou**. Proto je nezbytné zjistit, jestli se opravou a novými náhradními díly nezvýšila tržní cena vozidla oproti stavu před dopravní nehodou. Prodejní (tržní) cena havarovaného a opravovaného vozidla bývá zpravidla nižší než cena nehavarovaného vozidla. Již informace, že se jedná o havarované vozidlo, působí na potencionálního kupujícího negativně, a tím se snižuje jeho prodejní cena.

Nastává otázka, jestli výměnou některých součástí by mohlo dojít ke zhodnocení vozidla? Z rozsudku Okresního soudu Plzeň-Jih [5], na který odkazuje i známé rozhodnutí Ústavního soudu [6], vyplývají tyto závěry:

1),...*ze shora uvedených dílů jen výměna pneumatiky a tlumiče by snad mohla zvýšit tržní cenu ojetého vozidla. Toto zvýšení by však bylo vyváženo poklesem ceny v důsledku havárie.*"

2),...*z toho lze dovodit, že se zhorší jejich užité vlastnosti, zatímco vlastnosti jiných dílů nikoliv, neboť nemusí-li se měnit, znamená to, že svou funkci plní v nezměněné (či snad znatelně nezměněné) podobě. Zatímco jízda na ojetých pneumatikách či s opotřebenými tlumiči bude mít znatelně horší kvalitu, šestiletý provoz např. řídicí tyče kvalitu neovlivní.*"

Proto jen výměna některých dílů vozidla by v určitých případech způsobovala jeho zhodnocení. K tvrzení pojišťoven, že opravou a použitím nových (často značkových) náhradních dílů došlo ke zhodnocení, bylo stejnými rozhodnutími judikováno, že nelze po poškozeném spravedlivě požadovat, aby si sháněl opotřebené nebo neznačkové díly např. v bazaru. K těmto postupům a praktikám ze strany pojišťoven dochází velmi často, a to nejen v oblasti dopravních nehod, ale i u jiných pojistných událostí. Poškození by se proto neměli obávat obrátit se se svými nároky na soud.

Závěrem bych ještě rád zmínil problematiku ztíženého prodeje vozidla po havárii. Jak již bylo zmíněno výše, negativními skutečnostmi na prodejnost vozidla jsou jeho předchozí havárie a s tím spojené nezbytné opravy. **Mohl by proto poškozený, jakožto vlastník vozidla, žádat náhradu škody, např. ve formě ušlého zisku, z důvodu snížené prodejnosti či obchodního znehodnocení?** Dle rozsudku Nejvyššího soudu nikoliv. Okolnosti případného prodeje nemohou být promítány do výše škody, jelikož se jedná o vlastní rozhodnutí poškozeného vůz zcizit a výše smluvní ceny sjednané s kupujícím nikterak nesouvisí s jednáním škůdce či se škodnou událostí.[7] Nelze totiž výši škody ponechávat závislou na skutečnosti, jestli si poškozený dané vozidlo ponechá, prodá jej či s ním naloží jiným způsobem. Tyto okolnosti jsou bez souvislosti se škodnou událostí a jednáním škůdce, jenž bylo příčinou vzniku škody. [8]

Mgr. Radan Tesař,
advokátní koncipient

[Advokátní kancelář Mgr. Jaroslav Erhard](#)

Pražská 38/43
301 00 Plzeň

Tel.: +420 377 224 205

Fax: +420 377 224 205

e-mail: tesar@advokat-erhard.cz

[1] Jandová, L., Vojtek, P.: Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, 382 s.

[2] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.11.2001, sp.zn. 25 Cdo 347/2000

[3] Znalecký standard č. I/2005 zpracovaný Ústavem soudního inženýrství Vysokého technického učení v Brně

[4] Např. Soudní inženýrství – časopis pro soudní znalectví v technických a ekonomických oborech

[5] Rozsudek Okresního soudu Plzeň – jih ze dne 29. 6. 2007, sp. zn. 4 C 212/2005

[6] Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 19. března 2008 sp. zn. II. ÚS 2221/07

[7] Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 3. 2009, sp. zn. 25 Cdo 567/2007

[8] Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 11. 1988, sp.zn. 1 Cz 82/88

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)